

אורות השבוע

שלה

י"ח סיון תשס"ה

גליון תורני
היוצא לאור ע"י
כולל זכרון שניאור

אור חלה

בענין לאפות חלת חוץ לארץ ביחד עם שאר מאכלים

הרב אפרים פולצ'ק

דבספרי הפוסקים לא מוזכר כלל ענין זיעה בתנורים, ואולי מפני שהתנורים שלהם היו פתוחים יותר מתנורים שלנו. והאמת דאם יש חשש זיעה יהיה אסור לאפות אפי' שלא בב"א דהזיעה נבלע בגג התנור, ואח"כ כשאופה שוב יוצא טעם האיסור הבלוע ונכנס לתבשיל דרך הזיעה שמתפשט בחלל התנור.

והנה בפרי מגדים בהקדמתו לאו"ח בסדר הנהגת השואל עם הנשאל השני אות ל"ז כתב, דזיעת המשקין כמשקין אבל זיעת אוכלין לאו כאוכלין ואפשר דאינה אוסרת. ועיין באג"מ חיו"ד סי' מ' דמצדד דבדבר יבש הפמ"ג ודאי התיר, ורק בחלב מהותך כתב בדרך אפשר. ומסיק באג"מ דבודאי הזיעו יש להחמיר, אבל בסתמא אין לחוש.

לפי"ז גם מטעם זיעה יש להתיר לאפות החלה עם הפת.

כל האמור כאן הוא דווקא כשאופה החלה עם בצק דליכא חשש ריחא וזיעה, אבל בשאר מאכלים היכא דאיכא חשש לזיעה או ריחא לכאורה אין להתיר לאפותם בב"א. גם נחוץ לציין דצריך להקפיד שלא יגע הבצק עצמו בדפנות או במגש התנור שלא יהיה בלוע בטעם החלה ואז יבוא לאסור מה שנאפה אח"כ בתנור, כשיבלע בליעות החלה מהתנור.

וכל זה נכון לגבי חלת חו"ל דאין לו עיקר מן התורה, אבל בא"י אע"פ דנפסק בשו"ע דבזמן הזה הוא מדרבנן, מ"מ יש לו עיקר מן התורה וחסמיר טפי. ונראה דבא"י הוא מחלוקת בין הש"ך

האם מותר לשרוף חלת חו"ל בתנורים שלנו באותו עת שאופים הפת או שאר מיני מאכל?

תורף השאלה היא, כיון דסבירא לן דחלת חו"ל אוסרת תערובתה עד מאה ואחד במינה, ועד ס' באינה מינה, כדאיתא בשו"ע יו"ד סי' שכ"ג בהג"ה, א"כ דינה דמיא לשאר איסורי אכילה. ועיין בש"ך שם סק"ד דהביא משה"ת דאם נפלה לתבשיל ואין בקדרה כדי לבטל, הכלי צריך הכשר.

ולפי הנזכר משמע דדינה כשאר מאכלות אסורות, וא"כ יש לדון באפייתה בתנור כאפיית איסור והיתר בב"א, ויש בזה ב' נדונים:

(א) ריחא

(ב) זיעה

הרמ"א בסי' ק"ח פסק דאנן ס"ל כלוי דריחא לאו מילתא אפילו בתנור קטן, אבל לכתחילה מחמירנן אפי' בתנור גדול לא לצלות איסור והיתר בב"א משום ריחא. וריחא שייך רק בדבר שמן, דבדבר כחוש ליכא ריחא. ועיין בש"ך סק"א דהיכא ששניהם כחושים מותר אפי' לכתחילה אפילו באיסור דאורייתא. ובהמשך דבריו כתב "גם באיסור והיתר הארוך כלל ל"ט דין כ"ד כתב דחלה שלנו שהיא מדרבנן מותר לכתחילה לאפות עם הפת עכ"ל, משמע דאיסור דאורייתא כחוש אסור לכתחילה וזה אינו", עכ"ל הש"ך.

יוצא דבין להש"ך בין לאו"ה מותר לאפות החלה ביחד עם הפת, וליכא איסורא מצד ריחא. אבל מצד זיעה לא מוכח מכאן להתירא, משום

לאו"ה דלשיטת הש"ך אפילו בדאורייתא מותר
לכתחילה לאפות כנ"ל, אבל האו"ה התיר רק

משום דהוי רק מדרבנן וא"כ בא"י יהיה אסור
לכתחילה.

הרב פולצ'ק מבוגרי הכולל.

אור מקרא

"פוקד עון אבות על בנים וגו"

הרב יוסף לנדא

הלכת לטרופ את האדם אף-על-פי שידעת
שבניך יענשו על זה, אף אתה מוכרח לסבול על
חטאי אבותיך. ולכך הבנים נענשים על חטאי
האבות, כשאוחזים מעשה אבותיהם בידיהם.
שאם לא איכפת להם שבניהם יסבלו מחטאי
האבות שלהם, הרי זו מדה כנגד מדה, שהם
יסבלו בעד חטאי אבותיהם, עכ"ל ספר משלי
שועלים, והובאו דבריו בילקוט עיטורי תורה.

אבל לכאורה קשה דהיאך דבר זה מתחיל? דאין
הכי נמי שאדם ראוי ליענש על שגורם שבניו
יקבלו יסורים ועונשים מחמתו, אבל למה באמת
יקבלו עונשים משום שאביהם חטא, שעל ידי זה
נוכל לחייב האב על עבירות של האבא שלו?
ולכאורה לא תירץ כלום.

ויש לומר (אף שלא משמע כן מלשונו) דחטא
האב הוא שמשפיע רע על בניו, שאי אפשר
שהבן לא יושפע ממעשי אביו, וטבע הבן הוא
לידבק במעשי אביו, ואף שבודאי אינו מוכרח
לעשות כאביו, אבל מכל מקום הוא בתורת
עקירה, ונמצא שהאב מקשה על בנו מלחמת
יצרו. וכיון שכן, נמצא שמסייע בנו לחטוא, ואם
בסוף יחטא הבן יקבל עונש, נמצא מדה כנגד
מדה, שיקבל הוא עונש אבותיו, שהרי הוא אינו
מרחם ומשפיע רע על בנו וגורם שבנו יקבל
עונש.

אבל יש לעיין מכל מקום, דתינח מי שיש לו
בנים, אבל מי שאין לו בנים, למה יענש על
חטאי אבותיו? וצ"ע.

אמרו חז"ל דזה דוקא כשאוחזים מעשה
אבותיהם בידיהם, וכן הביא רש"י בפרשת כי
תשא. אך לכאורה קשה, מה אשמים הילדים אם
האבות חטאו, ולמה יענישם על חטא לא להם.
ואפילו כשגם הבנים חוטאים -- שאוחזין מעשה
אבותיהם בידיהם, לא יקבלו עונש אלא על
חטאיהם, ולא על חטאי אבותיהם?

בספר "משלי שועלים" לר' ברכיה הנקדן מובא
משל זה: זאב אחד היה רעב מאד. פגש בשועל
ורצה לאוכלו, אמר לו השועל, למה לך שועל
כחוש ודל כמוני, עור ועצמות, הנה בן אדם
מתקרב אלינו. הוא גדול ושמן, טרופ אותו ותהנה
מבשרו. -- אמר לו הזאב: הרי אסור לנו לטרופ בן
אדם, ונקבל עונש על זה, שנאמר "מיד כל חיה
אדרשנו". אמר לו השועל: אין לך ממה לפחוד.
העונש יקבלו רק בניך כמו שנאמר: "אבות אכלו
בוסר ושיני בנים תקהינה", פירוש שאב אוכל
ענבים שלא נתבשלו שיש להם טעם מחומץ,
אבל הבן הוא שמרגיש הטעם בפיו, והוא משל,
שהאב חוטא והבן מקבל העונש. והזאב קבל
עצת השועל והלך לטרופ את האיש. בדרך היתה
רשת פרושה. נלכד הזאב ונפל בפח. לקול
צעקותיו של הזאב התקרב אליו השועל. התחיל
הזאב מגדפו, שקרן! הרי אתה אמרת לי שרק בני
יענשו על חטאי. -- אמר לו השועל, שוטה! והרי
גם אתה לא נענשת על חטאיך אלא על חטאי
אבותיך. -- היתכן, צווח הזאב, האם אני צריך
לסבול בעד אחרים? -- אמר לו השועל: ולמה

הרב לנדא מבוגרי הכולל, והוא עורך ומסדר ה"אורות השבוע".